

Anti-Pestprotocol

**De
Nieuwe
School**

Schooljaar 2024-2025

Inhoudsopgave

1. Wat is pesten	Blz. 3
2. Preventieve maatregelen	Blz. 4-5
3. Hoe gaan wij om met een peestsituatie	Blz. 6-7
4. Het stappenplan bij pesten	Blz. 8
5. Ondertekend	Blz. 9
6. Bijlage 1: Signalen en tips voor ouders	Blz. 10-11
7. Bijlage 2: Informatieve websites over (digitaal) pesten	Blz. 12
8. Bijlage 3: Werkwijze richting de gepeste leerling op school	Blz. 13

Waarom is een anti-pest protocol belangrijk?

Een goed anti-pestprotocol geeft kinderen, stamgroepleiders en ouders duidelijkheid over hoe pesten wordt voorkomen en hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen alle betrokkenen: stamgroepleider, pester, gepeste, overige groepsgenoten en ouders.

1. Wat is pesten?

Het is soms niet eenvoudig voor stamgroepleiders en ander schoolpersoneel om pesten te onderscheiden van een gewone ruzie of het onschuldiger plagen. Pesten heeft echter drie duidelijke kenmerken:

1. het gedrag is bedoeld om een ander te kwetsen
2. is herhaaldelijk en over een langere periode
3. er is een duidelijk machtsverschil tussen de dader en het slachtoffer

Pesten kan alleen begrepen worden als groepsproces. Bij pesten zien we verschillende rollen, de bekendste zijn de rollen van pester en slachtoffer. Minder bekend zijn de rollen die de omstanders innemen. Deze omstanders hebben vaak zonder dat zij het zich bewust zijn, heel veel invloed op het pesten. **Zie voor websites bijlage 2*

Vormen van pesten

- Verbaal
- Fysiek
- Intimidatie
- Isolatie
- Stelen of vernielen van spullen
- Cyberpesten

Het gepeste kind

Kinderen die minder weerbaar zijn en/of een negatief zelfbeeld hebben lopen meer risico om gepest te worden. Deze kinderen trekken zich terug of reageren soms juist aanvallend op anderen. Zij worden daardoor makkelijker slachtoffers van pesters.

De pester

De pester is de aanstichter of initiatiefnemer van het pestgedrag. Ook wel pestkop of dader genoemd. Is niet per sé degene die daadwerkelijk het meeste pestgedrag vertoont, maar wel degene die de peestsituatie in gang zet en in stand houdt.

De andere kinderen uit de groep

Omdat pesten gezien wordt als groepsproces spelen ook, naast de pester en het gepeste kind, de andere kinderen in de groep een rol. Zij bepalen óf, hoeveel en met welke gevolgen er gepest wordt. De andere rollen in een groep kunnen als volgt omschreven worden:

- De meeloper: De pester neemt het initiatief om iemand te pesten en de meeloper doet mee met pesten. Zij zitten vaak in dezelfde populaire groep. Pester en meeloper wisselen vaak van rol, de één begint en de ander doet mee of andersom.
- De aanmoediger: de aanmoediger speelt een cruciale rol bij het voortduren van pesten. Hij/zij moedigt de pester aan door geamuseerd te kijken als er gepest wordt. Het is namelijk statusverhogend om de lachers op de hand te krijgen.
- De buitenstaander: Bij pesten is niets doen ook een daad. Door te zwijgen stem je toe dat er gepest wordt en tolereer je dat er gepest wordt. Als het zwijgen lang duurt, wordt het steeds normaler om het gepeste kind slecht te behandelen.
- De verdediger: Neemt het op voor het gepeste kind. Zijn/haar gedrag is erop gericht om relaties goed te houden.

De Nieuwe School is een Jenaplanschool

Een jenaplanschool is een leef-werkgemeenschap waar je leert samenleven. Ouders voeden, samen met de school, kinderen op tot mensen die van betekenis zijn voor zichzelf, voor anderen en voor een duurzame wereld. De missie van De Nieuwe School sluit daarbij aan: de Nieuwe School begeleidt kinderen in hun ontwikkeling tot zelfverantwoordelijke medeburgers. Wij doen dit door kinderen zelfstandigheid te gunnen en autonomie te bieden om keuzes te kunnen maken. Een goed pedagogisch klimaat is daarvoor een vereiste. Daarnaast zorgen wij er door onze groepeeringsvorm (3 jaargroepen in een stamgroep) en groepsdoorbrekende activiteiten (samengroepjes) voor dat kinderen rekening met elkaar leren houden en voor elkaar leren zorgen.

2. Preventieve maatregelen

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. Wij willen een school zijn waar ieder kind zich sociaal aanvaard voelt en zich kan ontwikkelen in een sfeer van veiligheid, acceptatie, erkenning en wederzijds respect.

Nieuw Schooljaar

Bij aanvang van een nieuw schooljaar worden de groepen opnieuw vormgegeven. Er komen nieuwe kinderen bij en een aantal kinderen verlaat de groep, omdat zij doorstromen naar de volgende bouw. De eerste paar weken is er extra aandacht voor groepsvorming dit doen wij middels:

- Groepsgesprek; hoe gaan we met elkaar om?
- Kennismakingsgesprek
- Spelletjes ter bevordering van de groepsvorming denk aan:
 - Executieve functies (WIEF-spelletjes)
 - Rots & Water spelletjes
- Schoolkamp
- Gymlessen gericht op samenspel
- Samengroepjes
- Startthema nieuw schooljaar: 'Jezelf en de ander'.

Door het jaar heen

Gedurende het jaar besteden wij tijdens gesprek, spel, werk en viering aandacht aan het welbevinden van ieder kind. De sociale veiligheid staat hierbij centraal.

Met elkaar zijn wij alert op signalen als:

- signalen van laag welbevinden in het algemeen
- plagen, bespotten en kleineren
- op een spottende, onvriendelijke manier iemand uitlachen
- fysiek contact
- herhaaldelijke betrokkenheid bij ruzies
- kleefgedrag (dicht bij de leerkracht willen blijven)
- niet naar school willen
- **Zie bijlage 1*

Rots & Water

Rots & Water is een Psychofysische Sociale Competentie training waarbij weerbaarheid en sociale vaardigheden worden getraind. Deze training is ontwikkeld door het Gadaku instituut. Het is bedoeld voor kinderen die meer voor zichzelf mogen leren opkomen of voor kinderen die juist hulp nodig hebben om zich te leren beheersen. Rots en Water is een wetenschappelijk bewezen effectieve methodiek. Door middel van spel en oefeningen worden kinderen zich bewust van hun eigen gedrag. Ze leren in welke situaties ze zich beter kunnen opstellen als 'rots' of juist als 'water'. Er wordt geoefend met samenwerken, spelen, concentreren, het aangeven van de eigen grenzen en het respecteren van de grenzen van anderen. Het leren omgaan met groepsdruk komt terug in de cursus voor het oudere kind.

Op De Nieuwe School kunnen wij, in overleg met en uitgevoerd door de Intern Begeleiders, deze training aanbieden.

Schoolbreed

Pesten is een actualiteit, onze kinderen kunnen hier dagelijks mee te maken hebben of krijgen. Pesten wordt niet getolereerd en als er sprake is van een dergelijke situatie wordt dit direct besproken met alle betrokkenen. In het Jenaplan onderwijs besteden wij veel aandacht aan burgerschapsvorming. In de kring worden er dagelijks gesprekken gevoerd over welzijn, zorg dragen voor elkaar, signaleren van ongewenst gedrag en hoe je op de juiste manier kunt handelen. Wij zullen minimaal een keer per jaar extra aandacht besteden aan cyberpesten middels 'De week van de Mediawijsheid'. Daarnaast wordt er 1x per jaar een Ouder & Team Café georganiseerd over sociale veiligheid en zullen wij binnen het thema 'Jezelf en de Ander' jaarlijks extra aandacht schenken aan de onderwerpen: pesten (met aandacht voor de verschillende rollen in de groep om het gepeste kind en de pester), sociale veiligheid en omgangsvormen. Ook nemen wij jaarlijks bij alle kinderen van groep 6 t/m 8 een leerling tevredenheidsonderzoek af, waar vragen gesteld worden over gepest worden en pesten signaleren. Wanneer de antwoorden van de kinderen hiertoe aanleiding geven, besteden we extra aandacht aan pesten in deze bovenbouwgroepen en/of stellen we het anti pestprotocol bij. Op De Nieuwe School wordt ieder jaar een anti-pest coördinator aangesteld. De Kinderraad wordt hierbij betrokken en zal onder de kinderen kenbaar maken bij wie zij terecht kunnen indien er zorgen en/ of vragen zijn omtrent pesten.

3. Hoe gaan wij om met een peestsituatie?

Dit anti pestprotocol geeft weer hoe de school omgaat met de verschillende betrokkenen binnen een peestsituatie. We onderscheiden 5 betrokkenen: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school. Hieronder volgt een opsomming van mogelijkheden waarop school de vijf verschillende partijen die een rol spelen in een peestsituatie kan ondersteunen.

Steun bieden aan het kind dat gepest wordt

- Naar het kind luisteren en zijn/haar probleem serieus nemen.
- Creëren van bewustzijn dat het kind niet schuldig is aan de situatie.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt. *Zie bijlage 3
- Uitleggen wat jij als stamgroepleider gaat doen om het pesten te stoppen.
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt;
- Zorgen voor vervolgesprekken.
- Monitoren welzijn.

Steun bieden aan het kind dat zelf pest

- Met het kind bespreken wat het pesten voor een ander betekent.
- Duidelijkheid geven dat het pesten niet wordt geaccepteerd en moet stoppen.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt.
- Uitleggen wat jij als stamgroepleider gaat doen om het pesten te stoppen.
- Stellen van grenzen en verbinden van consequenties daaraan.
- Zorgen voor vervolgesprekken.
- Monitoren welzijn.

De ouders van het gepeste kind en van het pestende kind steunen

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van peestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan/zal worden aangepakt.
- In samenwerking met school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Als het nodig is ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

De groep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem

- Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarin.
- Duidelijkheid geven dat het pesten niet wordt geaccepteerd en moet stoppen.
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de stamgroepleiders en het ondersteunend personeel voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school brengt huidige situatie rond pestbeleid in kaart middels een jaarlijkse enquête onder de kinderen uit de bovenbouw.
- De school werkt continu aan verbetering van beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

Anti-Pestprotocol De Nieuwe School 2024-2025

- Jaarlijks wordt het Anti-pestprotocol besproken met het team en de MR
- Jaarlijks zal de directie een Anti- pest-coördinator/ intern vertrouwenspersoon aanstellen.
- Informeren van de betrokken ouders.

4. Het stappenplan bij pesten

Vooraf De anti- pest coördinator is het aanspreekpunt. Alle pest incidenten worden bij de coördinator gemeld. De pest coördinator voor groep 1-4 is Danielle Hazebroek. De pest coördinator voor groep 5-8 is Sanne Sinselmeijer. De pest coördinator heeft als taak om de voortgang en het resultaat van de actie tegen pesten te volgen. Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden. Op het moment dat een kind, een ouder of een collega de melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1 De stamgroepleider heeft een afzonderlijk gesprek met de pester en het kind dat gepest wordt. De groep wordt betrokken middels een kringgesprek. Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. De stamgroepleider brengt de anti-pest coördinator op de hoogte. Daarnaast worden de ouders (van het gepeste kind, van de pester en waar nodig van de stamgroep) op de hoogte gesteld en vervolgens het team. De stamgroepleider zal nauwkeurig observeren en registreren in het digitaal leerlingvolgsysteem (Parnassys).

Stap 2 Wanneer de situatie vervolgens niet verbetert zal de stamgroepleider een gezamenlijk gesprek hebben met de pester en de gepeste waarbij ook de ouders van beide partijen worden betrokken. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om het pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. De stamgroepleider zal klassikaal aandacht besteden aan het probleem. Binnen één week vindt de eerste evaluatie plaats met de kinderen. Er wordt een terugkoppeling naar de ouders gedaan. De stamgroepleider zal nauwkeurig observeren en registreren in het digitaal leerlingvolgsysteem (Parnassys).

Stap 3 Wanneer blijkt dat er signalen zijn dat de situatie niet is verbeterd, wordt er in samenspraak met de anti-pest coördinator een begeleidingstraject gestart om tot gedragsverandering te komen. Hierbij kan gedacht worden aan een oplossingsgerichte aanpak met de groep om het pestgedrag tegen te gaan. In samenspraak met de anti-pest coördinator wordt besproken welke aanpak voor de groep het beste lijkt. De betrokken ouders zullen op de hoogte gesteld worden van dit (handelings-)plan. Na 6 weken wordt dit plan geëvalueerd en bekeken of de doelen zijn behaald. Er is een gesprek met de betrokken kinderen. Is het gelukt om de afspraken na te komen? Het begeleidingstraject wordt met de anti-pest coördinator geëvalueerd en betrokken ouders worden geïnformeerd. Wanneer doelen zijn behaald wordt het plan afgesloten. Wanneer doelen niet zijn behaald volgt stap 4.

Stap 4 Wanneer de doelen van het begeleidingstraject niet behaald zijn, dan zijn de volgende 2 stappen mogelijk:

- a. Doelen bijstellen, opnieuw stap 3 volgen.
- b. Adviestafel inschakelen bestaande uit: Directeur, intern begeleider, anti-pest coördinator, Stamgroepleider, schoolmaatschappelijk werk en indien nodig externen.

Er vindt een terugkoppeling plaats naar de ouders. Alle afspraken worden geregistreerd in Parnassys.

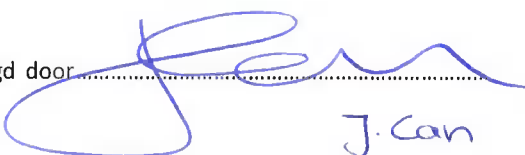
Stap 5 Als het pestgedrag niet aanzienlijk verbetert en/of als de ouders van het kind onvoldoende meewerken om het probleem aan te pakken, kan de directeur besluiten tot bijzondere maatregelen. Het bestuur zal vanaf deze stap betrokken worden. Voorbeelden hiervan zijn het isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school (schorsing) met een maximum van drie dagen. De directeur meldt dit volgens de regels aan de leerplichtambtenaar bij de gemeente en de Inspectie van het Onderwijs.

Stap 6 Als het pestgedrag onvoldoende afneemt na deze maatregelen, gaat de directeur over tot de algehele verwijdering van het kind van school.

5. Ondertekend

Edam,17-03-2025

MR, vertegenwoordigd door F. Huibers

Bestuur, vertegenwoordigd door J. van

Directeur, Brigitte Lang

6. Bijlage 1 - Signalen en tips voor ouders

Als ouder komt het vaak niet in je op dat jouw kind pest. Hoe reageer je als blijkt dat dat wel zo is? Voorbeeld: Adam zit achter zijn computer als ik zijn kamer binnenkom. Terwijl ik naar beneden ga om af te wassen, roept hij me na "ik kom je zo helpen met afdrogen hoor mam!". Wat een lieverd is het toch. De volgende dag gaat de telefoon. De juf van Adam vertelt me dat zij een klacht heeft gekregen van een andere moeder. Adam is een pester. Ik weet niet wat ik moet zeggen. De woorden galmen na. Het is niet waar, denk ik, het kan niet waar zijn.

Verbergen van pestgedrag

Pesters zijn goed in het verbergen van hun pestgedrag. Kinderen spreken er nauwelijks met hun ouders over (op de basisschool slechts een kwart, op het voortgezet onderwijs slechts een zevende). Misschien geloof je het niet of kun je het je niet voorstellen dat jouw kind pest.

Signalen

Hoe kun je signalen opvangen dat je kind pest? Mogelijke signalen zijn: impulsief gedrag, het omringen met meelopers, graag de baas willen zijn, populair willen zijn, andere kinderen zijn bang voor je kind.

Hoe kun je reageren?

Je hebt ontdekt dat jouw kind pest of mee pest. Schrik, ongeloof en ontkenning zijn heel begrijpelijke reacties als ouder. Wat kun je doen?

- Ontken niet meteen wat je kind doet. "Zo is mijn kind niet". Kinderen laten heel verschillend gedrag zien in verschillende situaties. Pestkoppen gedragen zich thuis anders dan op school.
- Ga het gepeste kind niet beschuldigen; "Ze gedraagt zich ook raar". Praat met je kind over wat er gebeurt. Je kind zal zijn gedrag waarschijnlijk goedpraten: "Het was maar een geintje". "Zij vraagt er ook om met die stomme kleren". "Hij heeft mijn spullen ook kapotgemaakt". Je kunt aangeven dat hoe een ander kind zich ook gedraagt of eruitziet, dit nooit een reden is om hem of haar te pesten.
- Praat met je kind over de gevolgen: een gepest kind heeft verdriet en pijn van het pesten. Gepeste kinderen worden bang en ontwikkelen faalangst. Soms hebben gepeste kinderen de rest van hun leven last van de gevolgen van het pesten. Maak je kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Pestkoppen hebben vaak geen idee wat zij anderen aandoen.
- Laat je kind merken dat je het pesten serieus neemt en dat je vindt dat pesten niet mag.
- Neem contact op met de school, zeker als je merkt dat het pesten doorgaat. Bespreek met je kind dat je dit gaat doen.
- Het is voor pesters niet gemakkelijk om een andere rol te krijgen in de klas. Soms kan het helpen om lid te worden van een hobby -of sportclub
- Als je hoort of ziet dat er kinderen worden gepest op school, ook al hebben je eigen kinderen er niet mee te maken, zoek dan contact met de school. Voor de school is het moeilijk om pesten te signaleren. De stamgroepleiders hebben de hulp van de ouders hierbij nodig.

Een aantal andere algemene tips

- Als je de stamgroepleider vraagt om je kind niet naast bepaalde kinderen te zetten, dan geef je een signaal dat uitsluiten mag. Graag gaan we samen in gesprek zoeken naar andere oplossingen.
- Leer je kinderen zich in te leven in anderen en rekening te houden met anderen.
- Vertel hoe belangrijk je het vindt dat kinderen met elkaar samenwerken en dat alle kinderen zich veilig moeten kunnen voelen!
- Wanneer er sprake is van pesten na schooltijd, zorg dan dat je met je kind of met andere ouders afspraken maakt. Rondhangen rondom school of in de wijk helpt vaak niet positief mee wanneer er al sprake is van pesten.

Wat kan ik doen als mijn kind gepest wordt?

- Neem serieus wat je kind zegt! Geef je kind steun en begrip. Kinderen vinden het moeilijk om te vertellen dat ze gepest worden.
- Probeer je mening voor jezelf te houden.
- Voorkom uitspraken als: "Het zijn ook rotmeiden", of "Je moet beter voor jezelf opkomen".
- Vraag door, luister: "Waar is het gebeurd, wat deed jij toen, hoe voelde je je, wat deden de anderen, wat zou je willen?".
- Onderzoek samen wat je kind zelf kan doen om uit de situatie te komen.
- Steun hem of haar hierin.
- Geef vertrouwen. Onderneem alleen in overleg met je kind actie.
- De ouders van de pester opzoeken is een mogelijkheid. In de praktijk blijkt dit echter niet altijd effectief te zijn.
- Geef je kind zelfvertrouwen door complimenten te geven. Kijk samen waar je kind goed in is en moedig je kind aan.
- Lees samen boeken over pesten.
- Praat met de stamgroepleider en vraag wat op school gedaan kan worden.
- Geef de school niet de schuld. We gaan graag samen op zoek naar een oplossing voor het pestprobleem.

7. Bijlage 2 - Informatieve websites over (digitaal) pesten

Links m.b.t. digitaal pesten

www.dekinderconsument.nl

www.iksurfveilig.nl

www.internetsoa.nl

www.i-respect.nl

Links voor kinderen

www.pestweb.nl

Links voor ouders

www.pestweb.nl (tips, ondersteuning)

www.nji.nl (literatuur)

www.pestforum.nl (informatie, forum)

informatiefolder over pesten (informatiefolder over pesten)

Links voor leerkrachten

www.pestweb.nl (expertisecentrum gesubsidieerd door ministerie van onderwijs)

www.posicom.nl (o.a. ouderavonden)

www.nji.nl (literatuur) www.ppsw.rug.nl (informatiefolder)

8. Bijlage 3 - Werkwijze richting de gepeste leerling op school

Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Breng de feiten in kaart met de volgende vragen:

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er kinderen die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Aanpak

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?
- Gepeste kinderen lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ze gaan geloven dat het hun eigen schuld is dat ze gepest worden. Besteed hier aandacht aan.